

Mor als 70 anys el dibuixant de còmics, il·lustrador i pintor Fernando Fernández, un dels màxims representants de la historieta per a adults dels anys 70 i 80

Adéu a un clàssic

Xavier Roca
BARCELONA

Fernando Fernández, un dels artífexs del boom que el còmic va viure a començaments dels vuitanta –un cert miratge amb aparença d'edat d'or amb revistes destacades com ara *Totem*, 1984, *Comix Internacional*, *El Víbora* i *Cimoc*– va morir ahir a la matinada a Barcelona, la ciutat on havia nascut. Fernández era dibuixant, il·lustrador i pintor. Tenia 70 anys i des de feia temps estava malalt.

Nascut el 7 de febrer del 1940, Fernández va formar part de la renovació estètica i narrativa de la historieta espanyola que –influïts pels nous corrents artístics de l'Europa pop dels anys seixanta– van dur a terme altres companys de generació com ara Luis García i el també desaparegut Enric Sió, amb la intenció d'atorgar una certa densitat intel·lectual i conceptual a una disciplina que a l'Estat s'havia relegat a

Dues vinyetes de l'edició nord-americana de 'Dràcula', una de les obres més representatives de Fernando Fernández ■ ARXIU

Els àlbums 'Zora y los hibernautas' i 'Dràcula' són les seves dues obres més conegudes

l'evasió infantil.

Fernández, però, també va conrear sovint el còmic de gènere; com tants altres dibuixants del país, als anys setanta va treballar per al mercat nord-americà a través de la influent editorial Warren Publishing, mitjançant

l'agència de Josep Toutain Selecciones Ilustradas. Així, Fernández va col·laborar en les conegudes revistes de terror *Vampirella* i *Eerie*, i el 1975 va guanyar un premi Warren al millor dibuixant i guionista per la història *Goodbye my love, goodbye*. Prèviament, tam-

bé havia il·lustrat historietes bèl·liques i romàntiques per al mercat britànic, i entre el 1970 i el 1973 va publicar al *Diario de Barcelona* la tira còmica *La mosca*.

Les seves obres més recordades són *Zora y los hibernautas*, historieta de

ciència-ficció publicada el 1980 a 1984, i *Dràcula*, adaptació de la novel·la de Bram Stoker publicada el 1982 a *Creepy*; totes dues destaquen per l'ambició pictòrica que sempre va caracteritzar les seves vinyetes i han estat recentment recuperades per l'editorial Glénat, en la seva tasca de reivindicació dels clàssics.

Altres treballs seus són *Círculos*, *Firmado por: Isaac Asimov*, *La leyenda de las cuatro sombras* –amb guió de Carlos Trillo– i *Lucky Star*. A més, a mitjan anys vuitanta, va fundar un Taller de Còmic i Il·lustració d'èfimer vida amb els seus col·legues Manfred Sommer i Leopoldo Sánchez.

El 1989, coincidint amb el declivi de les revistes mensuals de còmics per a adults que durant la dècada havien saturat el quiosc –i a causa també de problemes de salut– va decidir abandonar la historieta per dedicar-se a la pintura figurativa, especialment el retrat. ■

Críticamúsica

Imma Merino

La Passió humana

'Passió àrab segons Johann Sebastian Bach'
Lloc i dia: Església de Torroella de Montgrí, 30è Festival de Músiques.
Diumenge 8 d'agost

M'atreviria a dir a l'engròs que hi ha una manera de fer present la Passió de Crist per castigar la humanitat, en la mesura que el martirologi diví seria conseqüència de la maldat humana, i una altra que considera que el sofriment humà de Jesús exemplifica aquell que pot patir la humanitat. N'hi ha que fan religió en contra de la humanitat i n'hi ha que, amb

religió o sense, fan costat a la humanitat. L'esperit de l'Ensemble Sarband (i d'aquells que, com ara el quartet Modern String Quartet, hi col·laboren per participar en una aventura musical a la recerca del diàleg entre cultures) fa costat a la humanitat i no tant perquè considerin que el destí d'aquesta és el patiment, sinó més aviat perquè creuen que aquest pot tenir fi. En tot cas, a partir de fragments de les dues Passions (la de Sant Mateu i la de Sant Joan) de Johan Sebastian Bach, l'Ensemble Sarband crea un territori sonor en què la música *bachiana* s'entor-

tolliga amb cadències àrabs i estructures de música contemporània i jazzística.

El títol de l'obra apunta aquest espai de trobada entre diverses tradicions occidentals i orientals, però també, segons constava en el programa de mà, la voluntat de confrontar el missatge *bachian* amb els conflictes que s'esdevenen a l'Orient Mitjà com a paradigma de l'horror del món actual. Se suposa que és per això que, a cada costat de l'escenari, hi havia una pantalla que reproduïa imatges de destrucció i dolor a conseqüència de la guerra de l'Iraq.

La Passió interpretada diumenge a Torroella ■ TONI LEÓN / FESTIVAL DE TORROELLA

Creant recolliment, potser a excepció d'alguns passatges jazzístics amb saxo i clarinet, aquesta *Passió àrab* acorda Bach i la música àrab amb belles

transicions. El treball de Vladimir Ivanoff, director del conjunt, crea espai per a la improvisació i l'aportació dels diversos músics a partir de la seva tradició,

i és així que poden escoltar-se bells passatges protagonitzats per dos instruments de la música àrab: el *qanun*, de cordes, i el *nay*, una mena de flauta que sembla feta per encisar. A més, hi havia la veu, tan dolça com ferma, de la cantant libanesa Fadia el-Hage, que, guanyant en intensitat a mesura del concert, va arribar a l'excel·lència amb *Aljaum*, un *Lament de Maria de Divendres Sant* de la tradició maronita, comunitat cristiana oriental. Un moment commovedor que, per ell mateix, dóna sentit a aquesta singular *Passió*. ■